

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 23. Architectus sacros parietes perfodere ausus exanimatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

rimis tum notata, atque animaduersa ipsemet Hieronymus Angelita sub idem tempus memoriae prodidit in historia Virginis Lauretanæ.

Architectus sacros parietes perfodere ausus, diuinitus exanimatur. Cap. XXIII.

CAeterum aucta per idem tempus loci celebritate, sanctissimam Aedem ianuis augeri oportuit. Vna tum erat ianua (vt supra demonstraui) in medio fere pariete, qui vergit ad septentriones. hac ingredientibus omnibus & egredientibus aditus erat pariter, exitusque. Itaque in tanta aduenarum multitudine concursuque, alijs vt fit, alios prementibus, nonnulli (quia recessum primis vltimi non dabant) coarctati, oppressique exanimabantur. Proinde (quod iam pridem, & à multis optatum, & à Leone Decimo in forma exterioris ornamenti destinatum fuerat) peruiam fieri cellam placuit, binis ad angulos duorum parietum ianuis patefactis. Vt primum Architecti consilium distulit rumor; enimvero nefas videri, non magis accolis, quam peregrinis, eos parietes ferro temerari, quos per tot ætates diuina prouidentia saluos, intactosque seruasset. Multi palam fremere, quisquis id auderet, haud impune scilicet ausurum. Igitur cœlestis iræ metus fabros à conando absterruit. Haud vanum fuisse metum docuit euentus. Quippe Nerucio ipsi Architecto rem aggredienti quiddam accidit visu diuque mirabile. Fabris tale ministerium detrectantibus, ipsemet sacrum parietem perfodere aggressus est, maiore artis fiducia, quam reuerentia loci. Ergo vt malleum in sacrum parietem adegit, repente manu obtorpescente, insolitus horror reliquum corpus inuasit. pallor deinde suffusus ori ingentis mali nuntius: mox linquente animo, qui circa erant, collabentem excipiunt, domumque inter manus defe-

*Trad. Laur.
Ann. Laur.
Rer.*

deferunt expiranti similem, & sensus omnis experte. Exam-
 nimatus iacuit horas ferme octo, quoad scilicet eius con-
 iux mulier pia, & B. Mariæ Lauretanæ dedita in paucis
 Deum Deiparamque precibus, votisque placavit viro.
 Tandem igitur vitalis calor, qui totum propemodum cor-
 pus reliquerat, artibus reddi, & spiritus liberius meare
 coepit. Iamque alleuans Nerucius oculos, redeunte sen-
 sim animo, circumstantes noscitare. Demum iam com-
 pos mentis audaciam incusare suam: veniam opemque à
 B. Maria exoptare. Nec frustra. Animus religione exsolu-
 tus pariter corpus ægritudine leuavit, ut morbi causam ipsa
 met curatio aperiret. Postquam conualuit, Pontificem tota de
 re admonitum quid facto opus sit consulit. Ille haud igna-
 rus id nimia Architecti confidentia magis, quam indigna-
 tione B. Virginis euenisse; miscens monitis imperia urget
 Nerucium, ut Dei Vicario authore non dubitanter exse-
 quatur inceptum: & simul impense monet, ut sacros pa-
 rietes perfodiat non tam malleo & audacia, quam ieiunio
 & veneratione Virginis armatus: sic demum rem ex-
 sententia successuram. Neque enim timendum esse, ne
 Deipara Virgo suam domum peruiam fieri nollet, quæ eam
 peregrinis vellet cum salute, non modo sine pernicie pa-
 tere. At Nerucium recenti malo ex audacia timidior-
 iam factum, ne Pontificis quidem autoritas percellere
 potuit, ut iterum ipsemet experiretur quod tanto suo peri-
 culo paulo ante tentarat. Ad vltimum quia Pontificis im-
 perium urgebat, & mora patefaciendi ianuam ædificationem
 morabatur operis; inuentus est adolescens minime timi-
 dus, qui autoritate Pontificis fretus, & plenus amico-
 rum vocibus rem auderet. Clericus is erat Basilicæ Lau-
 retanæ. Venturam Perinum vocabant. hic triduo ieiunio ad sacrum parietem cum malleo venerabun-
 dus accedit. Circa Perinum erat & aduenarum turba, &
 Clericorum, hæc sollicita ex adolescentis fiducia, illa rei
 expectatione suspensa. At Perinus supplex ita præfatus
 dicitur,

dicitur. Sacra Virginis Domus, ignosce innocentia: non ego te hoc malleo, sed Clemens Dei Vicarius ornamenti tui avidus fodit: ille te ornatam, ille te peruiam cupit. Placeat Dei parenti, quod Dei Vicario placet. Talia precatus designatum parietis locum percussit impune. Eum deinde ictus tuto iterantem fabri pari ieiunio, ac reuerentia secuti, ianuas aperunt tres, quarum duæ liberum populo ingressum, egressumque præberent, tertia sacerdotibus aditum daret ad sanctiorem sacelli partem, ubi est Virginis simulacrum. Eodem tempore parua fenestra, quæ vna in anteriore pariete erat ferme e regione simulacri, amplior ad accipiendum lumen facta, & clathris æreis inauratis pulcherrime communita. Cæmentis inde erutis, vetus ianua, quæ satis ampla in medio pariete patebat, obstructa. Exin nouus paries duci, & insigni cælati operis crusta operiri, conuestirique cœptus.

Clemens Lauretanae Virginis ope adiutus eam impensius exornat. Cap. XXIV.

SVB id tempus Clemens Aedi Lauretanae adornandæ intentus, ingens periculum Deiparae Virginis præsidio euasit. Fraude, doloque hostium capta vrbe Roma, ipse in arcem molis Adrianæ receperat se. Ibi à Cæsarianis obsessus, posteaquam hostium vim sustinere non poterat, non votis modo, sed etiam litteris Lauretanae Virginis implorat auxilium. Nec missæ in cassum preces. Pontifex haud ita multo post inter hostium tela elapsus in tutum est. Ad hoc ex auro argentoque Lauretano tria circiter aureorum millia coacta: & Pontifici inopia laboranti peropportunum subsidium missa. Ita Clemens gemino B. Mariæ Lauretanae beneficio, præsens periculum inopiæque vitauit: ac demum discussa ingruente belli procella, pacem populis suis, atque otium peperit. Discrimine capitis,

Bern. Cyril.